

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ ตาพระยา จังหวัด สระแก้ว
ข้อมูล ณ วันที่ ๘ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายโกเมศ...เพชรโกมล
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๕๔ หมู่ที่ ๓ ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จ.สระแก้ว
โทรศัพท์ ๐๘๗-๘๓๒๒๙๗๕ Facebook กำนันโกเมศ เพชรโกมล Line ๐๘๗-๘๓๒๒๙๗๕
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๖
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี
สถาบันการศึกษา มสธ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช STOU
คณะ/สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ กำนันตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มันสำปะหลัง
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน
 ๒. โรงเรือนปลูกผักปลอดภัย
 ๓. โรงเรือนปลูกเมล่อน
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ แปลงเรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพ
 - ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
 - ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ แปลงเรียนรู้การผลิตเมล่อน
 - ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ แปลงเรียนรู้การผลิตพืชผักปลอดสาร
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๑๔ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๘ หลักสูตร ประกอบด้วย
 ๑. การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์
 ๒. การทำน้ำหมักชีวภาพและน้ำหมักไล่แมลง
 ๓. การผลิตข้าวคุณภาพ
 ๔. การปลูกพืชผักปลอดภัย

๕. การปลูกเมล็ดอ่อนปลอดสาร
๖. การปลูกพืชในโรงเรือน
๗. การทำเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบิวเวอร์เรีย
๘. แปลงเรียนรู้เกษตรผสมผสาน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. เกษตรทฤษฎีใหม่
๓. เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. วิสาหกิจชุมชน
๓. แผนธุรกิจ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การปลูกเมล็ดอ่อนปลอดสาร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการผลิตเมล็ดอ่อนและมีความปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค
๒. เพื่อเป็นการผลิตเมล็ดอ่อนให้ได้คุณภาพใกล้เคียงกัน เป็นมาตรฐานเดียวกัน
๓. เพื่อเป็นแปลงเรียนรู้ให้เกษตรกรที่สนใจมาศึกษาองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอด

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

เป็นแปลงเรียนรู้ เพื่อเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรที่สนใจมาศึกษาเรียนรู้นำไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ โดยการนำองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านดิน มีการปรับปรุงคุณภาพของดินให้มีความเหมาะสมแก่การปลูกเมล็ดอ่อน มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างที่เหมาะสม ด้านปุ๋ย มีการผสมปุ๋ยใช้เองในอัตราส่วนที่เหมาะสม และการทำน้ำหมักชีวภาพใช้เอง ด้านการจัดการศัตรูพืช มีการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันและควบคุมการเกิดโรคพืช

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

สำนักงานเกษตรอำเภอตาพระยา ร่วมกับประธานคณะกรรมการศพก.ระดับจังหวัดสระแก้ว มีการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ อีกทั้งท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ระดับจังหวัด และประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับเขต และท่านประธานคณะกรรมการศพก.และจังหวัดสระแก้ว ได้รับเชิญให้เข้าร่วมอบรมพัฒนาศักยภาพประธานศพก.ระดับกรม หลักสูตรการเรียนรู้และรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมื่อวันที่ ๒๖-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ณ โรงแรมทีเค พาเลส แอนด์ คอนเวนชั่น เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

แบบรายงานแผนการประชุมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ที่	รายละเอียดกิจกรรม	ผู้ดำเนินการ	สถานที่ดำเนินการ	แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน					แผนการปฏิบัติงาน				
				ก.พ.-ก.ธ					ม.ค.-ก.ธ					ม.ธ-ก.พ					ก.พ.-ก.ธ					ม.ค.-ก.ธ				
				สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	สัปดาห์ที่ 5
1	อบรมพัฒนาศักยภาพประธานศก.ระดับกรม	กรมส่งเสริมการเกษตร						26-28																				
2	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับเขต 2/68								5-6																			
3	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด 2/68	สนง. กษจ.							11																			
4	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ 2/68	สนง. กษอ.							18																			
5	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด 3/68	สนง. กษจ.												25														
6	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ 3/68	สนง. กษอ.													30													
7	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ 4/68	สนง. กษอ.																24										
8	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับเขต 4/68	เขต 3ระยอง																						14-15				
9	ประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด 4/68	สนง. กษจ.																									21	

หมายเหตุ : ระบุวันที่ดำเนินการลงไปแผนประชุมคณะกรรมการศก. และแปลงใหญ่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ
อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

สำนักงานเกษตรอำเภอตาพระยา มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการ
ดำเนินงาน ศพก. โดยการประชุมเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตาพระยา เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ และ
มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก. ระดับอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบงานหลัก กำหนดแผนปฏิบัติงานระดับ
อำเภอ ดำเนินการนัดหมายเกษตรกรต้นแบบเพื่อลงพื้นที่ประเมินศักยภาพและเยี่ยมชม พร้อมร่วมกำหนดแผน
ในการขับเคลื่อนงานและติดตามผลการดำเนินงาน ศพก.

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน									
	ปี 2567					ปี 2568				
	ค.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
1. การพัฒนาเกษตรกร										
1.1 เริ่มสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ									↔	
1.2 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ									↔	
2. สนับสนุนการให้บริการของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย										
2.1 ประเมินศพก.รอบที่ 2									↔	
2.2 ถอดบทเรียน ศพก. หลัก									↔	
3. บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน										
3.1 ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่									↔	
1) ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ									↔	
4. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก.										
1) ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก. ระดับอำเภอ									↔	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

(๑) ปัญหาจากการทำเกษตรแบบเดิม ทั้งเรื่องผลผลิตที่ไม่แน่นอน ต้นทุนที่สูง และสภาพดินที่เริ่มเสื่อมลง ทำให้เริ่มมองหาวิธีใหม่ที่จะช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

(๒) ความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความมั่นคงทางอาหาร สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงตลอดทั้งปี

(๓) ตัวอย่างเกษตรกรคนอื่นที่ประสบความสำเร็จ จากการใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบน้ำหยด การใช้โดรนพ่นปุ๋ยพ่นยา และการทำบัญชีต้นทุนรายแปลง ซึ่งช่วยให้สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างแม่นยำ

(๔) ในพื้นที่ตำบลทพรราช อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี ดินเป็นดินทรายปนเหนียว มีธาตุอาหารต่ำ ไม่เหมาะกับการปลูกพืชชนิดอื่นๆ และสภาพอากาศมีความแปรปรวนอยู่ตลอดปี ฝนตกไม่ตรงฤดูกาล หรือฝนทิ้งช่วง แหล่งน้ำที่ใช้ในทางการเกษตรมีอย่างจำกัด

๒.) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

(๑) ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพและต้นทุนปุ๋ยสูง เมื่อปลูกพืชต่อเนื่องหลายปี ดินเริ่มขาดธาตุอาหาร ทำให้ต้องใส่ปุ๋ยมากขึ้นแต่ผลผลิตไม่ได้เพิ่มตาม การนำหลักวิชาการ เช่น การวิเคราะห์ดิน และการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ การทำปุ๋ยหมักใช้เอง ทำให้สามารถลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพได้จริง

(๒) โรคพืชและแมลงศัตรูพืชเพิ่มขึ้น การใช้สารเคมีแบบไม่ถูกต้องในอดีตส่งผลให้ศัตรูพืชดื้อยาจึงต้องปรับมาใช้หลักการป้องกันและควบคุมแบบแม่นยำ และเทคโนโลยี โดยการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มา การทำน้ำหมักป้องกันศัตรูพืชใช้เอง

(๓) รายได้ไม่มั่นคงและต้นทุนการผลิตสูง ทำเกษตรแบบผสมผสานเพื่อกระจายความเสี่ยง พร้อมกับการใช้เทคโนโลยีในการจดบันทึกต้นทุน วิเคราะห์กำไรขาดทุน ช่วยให้วางแผนได้ดีขึ้น

(๔) ขาดแรงงานภาคเกษตร แรงงานในครอบครัวเริ่มลดลง ต้นทุนการจ้างเพิ่มสูงขึ้นจึงต้องพึ่ง

เครื่องมือและนวัตกรรม เช่น เครื่องโรตารี หรือเครื่องตัดหญ้าแทนแรงงานคน ผาน รถเกี่ยวข้าว โดรนทางการเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การวิเคราะห์คุณภาพของดิน
- การปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดินได้แก่ การใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก การปลูกพืชปรับปรุงดิน การใช้ปูนขาวโดโลไมท์
- การไถแบบระเบิดดินดาน
- การไถกลบสิ่งเหลือใช้ในพื้นที่
- การปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรศัตรูพืช
- มีการตรวจค่า pH ของดิน
- การระเบิดดินดาน
- มีการตรวจแปลง ๑๕ วันครั้งถ้าตรวจพบมันสำปะหลังที่เป็นโรคใบด่าง ทำการถอนทิ้งใส่ถุงดำ
- การปรับปรุงบำรุงดิน และการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก น้ำหมักชีวภาพพด.
- การนำความรู้ที่ได้รับ สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรทั่วไป เช่น การผลิตน้ำหมักชีวภาพพด.
- การจัดทำบัญชีต่าง ๆ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
ใช้โดรนเพื่อการเกษตรนั้นช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ได้แก่ ทำงานได้อย่างรวดเร็ว คุณภาพในการฉีดพ่นปุ๋ยมีความสม่ำเสมอ ทัวถึง เนื่องจากโดรนบินเหนือพืชที่เพาะปลูกขนาดกะทัดรัด เหมาะสมในการขนย้ายไปยังแปลงการเกษตร สามารถใช้สร้างรายได้จากการรับจ้างทางการเกษตรได้ การใช้ปูนขาวโดโลไมท์เพื่อปรับค่า pH ของดินให้เหมาะสมและลดการเกิดโรค

๓) การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอนวิธีการอย่างละเอียด)

(๑) ศึกษาและวางแผนการผลิต เลือกชนิดพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ดิน และสภาพภูมิอากาศ กำหนดช่วงเวลาปลูกและเก็บเกี่ยวตามฤดูกาล วางแผนต้นทุน รายได้

(๒) ตรวจวิเคราะห์ดิน เก็บตัวอย่างดินส่งตรวจวิเคราะห์ อ่านผลวิเคราะห์เพื่อทราบค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ปริมาณธาตุอาหารหลักและรอง ใช้ข้อมูลนี้เป็นพื้นฐานในการเลือกปุ๋ยและปรับปรุงดิน

(๓) เตรียมดินอย่างถูกวิธี ไถพรวน และปรับระดับแปลงให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์หรือปูนขาวตามคำแนะนำจากผลวิเคราะห์ดิน

(๔) คัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม ใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานโรค ทนแล้ง หรือให้ผลผลิตสูง พันธุ์ต้องได้มาตรฐาน มีความงอกดี และเหมาะกับพื้นที่ปลูก

(๖) การให้น้ำและปุ๋ยอย่างมีหลักการ วางแผนให้น้ำตามช่วงอายุพืช และใช้เทคนิคประหยัดน้ำ เช่น ให้น้ำหยด ใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญเติบโตของพืช และเลือกใส่ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดินหรือสูตรสั่งตัด การทำฮอร์โมนใช้เอง

(๗) การป้องกันโรคและแมลง สำรวจแปลงสม่ำเสมอ และใช้วิธีผสมผสาน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์ หรือ การพ่นสารอย่างถูกต้อง หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีแบบโดยไม่จำเป็น เพื่อป้องกันการดื้อยา

(๘) การเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยวอย่างเหมาะสม เก็บเกี่ยวในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิต ที่มีคุณภาพสูงสุด จัดการหลังเก็บเกี่ยว

(๙) การบันทึกข้อมูลการผลิต จดบันทึกต้นทุน ผลผลิต โรค-แมลง และผลตอบแทน เพื่อวิเคราะห์ และวางแผนในฤดูถัดไป

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ข้าวนาปี พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๐๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) เมล่อน พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) กระบือ จำนวน ๑๔ (ตัว)

๓.๒) โค จำนวน ๓๐ (ตัว)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า มันสำปะหลัง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ไถแปร เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่

๑.๒) ยกร่อง เป็นเงิน ๒๓๐ บาท/ไร่

๑.๓) ปูยซี่ไถ เป็นเงิน ๓๘๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าจ้างปลูก เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าต้นพันธุ์ (ของตนเอง)

๑.๖) ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๑๒๐

๑.๗) ค่าสารกำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๖๕๐

๑.๘) ค่าจ้างถางหญ้า เป็นเงิน ๒๕๐

๑.๙) ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ เป็นเงิน ๖๗๐

๑.๑๐) ปุ๋ยสูตร ๑๘-๔๖-๐ เป็นเงิน ๑,๓๐๐ บาท/ไร่

๑.๑๑) ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ เป็นเงิน ๘๙๐ บาท/ไร่

๑.๑๒) ไถเก็บเกี่ยวและตัดต้น เป็นเงิน ๒๕๐ บาท/ไร่

๑.๑๓) ค่าเชือกมัดต้น เป็นเงิน ๒๕ บาท/ไร่

๑.๑๔) ค่าขนส่ง ๑,๐๐๐ เป็นเงิน บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๖,๒๖๕ บาท/ไร่

รายได้ ๘,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ - บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ เมล่อน

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ มันสำปะหลัง ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เกิดรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี จากการปลูกเมล่อนปลอดสาร สร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่ม เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และทางศูนย์ศพก.เป็นแหล่งรับซื้อมันสำปะหลังในชุมชน มีโรงสีข้าวชุมชน ทำให้เกษตรกรนำผลผลิตมาจำหน่ายได้อย่างสะดวกและราคาที่เป็นธรรม

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑) ลดการใช้สารเคมีเกินความจำเป็น ด้วยการวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย ทำให้สามารถใช้ปุ๋ยอย่างเหมาะสม ไม่ใส่เกิน ช่วยลดการสะสมของสารเคมีในดินและแหล่งน้ำใกล้เคียง ป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสัตว์น้ำในชุมชน

๒) ปรับปรุงบำรุงดิน เพิ่มธาตุอาหารให้กับดิน เนื่องจากปลูกมันสำปะหลังทำให้ดินมีความเสื่อมโทรม

๓) ลดการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช และช่วยเพิ่มความชื้นให้กับหน้าดิน

๔) ส่งเสริมการใช้วัสดุธรรมชาติและอินทรีย์ในแปลงเกษตร มีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และชีวภัณฑ์ควบคุมกับปุ๋ยเคมีตามหลักวิชาการ ช่วยฟื้นฟูสภาพดิน และลดสารเคมีตกค้าง

๕) สร้างความรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน เมื่อนำเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาใช้แล้วได้ผลดี ลดการใช้ยาฆ่าหญ้า และหันมาใช้วิธีที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรรมมากขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ลดการใช้น้ำในภาคการเกษตร เนื่องจากพื้นที่ในอำเภอดาพระยังมีแหล่งน้ำที่จำกัด ทำให้สามารถใช้น้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยอนุรักษ์แหล่งน้ำในพื้นที่เพียงพอจนถึงฤดูฝน

๒) ลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมีเกินความจำเป็น ด้วยการวิเคราะห์ดินก่อนใส่ปุ๋ย ช่วยให้ใช้ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสม ลดการปนเปื้อนของสารเคมีในดินและน้ำ ซึ่งช่วยรักษาคุณภาพของทรัพยากรดินและแหล่งน้ำธรรมชาติ

๓) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ความอุดมสมบูรณ์ของดิน มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการปลูกพืชหมุนเวียนร่วมด้วย ส่งผลให้ดินมีอินทรีย์วัตถุเพิ่มขึ้น และลดการพังพังปุ๋ยเคมีในระยะยาว

๔) ลดการปล่อยมลพิษทางอากาศ นำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก ซึ่งช่วยลดฝุ่น PM๒.๕ และควันพิษ ที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๕) ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การบันทึกต้นทุนและผลผลิต ทำให้เกษตรกรสามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ไม่ใช่เกินความจำเป็น

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ได้ดำเนินการรวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่อย่างเป็นระบบ จนเกิดผลสำเร็จที่เห็นได้ว่าเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) จัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่อย่างเป็นระบบ มีการสำรวจข้อมูลเกษตรกร เช่น ชนิดพืชหลักที่ปลูก สภาพดิน แหล่งน้ำ ปัญหาสำคัญด้านการผลิต ปัญหาด้านการตลาด

๒) เผยแพร่ข้อมูลให้เกษตรกรเข้าถึงและนำไปใช้จริงจัดกิจกรรมให้ความรู้ เช่น การอบรมให้เกษตรกรเข้าใจการอ่านผลวิเคราะห์ดิน การเลือกใช้ปุ๋ย และการวางแผนการผลิตตามข้อมูลพื้นฐานของแปลงตนเอง

๓) ใช้ข้อมูลในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้และแปลงต้นแบบ ข้อมูลสภาพดินและพืชที่เหมาะสม ถูกนำมาใช้พัฒนาแปลงเรียนรู้ เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาดูงานและนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔) เป็นแหล่งอ้างอิงให้หน่วยงานภาครัฐใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาพื้นที่หน่วยงานส่งเสริมการเกษตรสามารถใช้ข้อมูลจาก ศพก. ประกอบการวางแผน เช่น การให้คำแนะนำด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เป็นแหล่งรวบรวมผลิตมันสำปะหลังและข้าวเพื่อไปจำหน่ายต่อ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑) เป็นจุดอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่ จัดอบรมเกษตรกรในอำเภอตาพระยาและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องในด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรือนเมล็ดพันธุ์ปลอดสาร การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์การทำเกษตรผสมผสานและเกษตรอินทรีย์

๒) ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ และแปลงเรียนรู้เป็นสถานที่ต้อนรับคณะศึกษาดูงานจากหน่วยงานราชการ

๓) เป็นผู้นำและดำรงตำแหน่งของหน่วยงานของรัฐในด้านต่างๆ ระดับอำเภอตาพระยา และระดับจังหวัด เช่น ประธานคณะกรรมการศพก.ระดับจังหวัด ได้รับเชิญไปอบรมสูตรการเรียนรู้และรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระดับกรม แล้วนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาถ่ายทอดต่อในเวทีประชุมศพก.ระดับอำเภอและระดับจังหวัดเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระจายสู่เกษตรกรต่อไป

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นศูนย์ประสานงานให้กับเกษตรกร เนื่องจากมันสำปะหลังในพื้นที่อำเภอตาพระยามีราคาที่ตกต่ำมาก และโรงแป่งส่วนใหญ่ไม่รับซื้อมันสำปะหลังจากเกษตรกรในพื้นที่ โดยให้เหตุผลว่ามันสำปะหลังมีเปอร์เซ็นต์แป้งน้อย ทำให้โดนกีดกันจากแหล่งรับซื้อ ทางศูนย์เป็นตัวกลางในการร้องเรียนไปยังหน่วยงานภาครัฐ และมีการเจรจาท่องรองกับทางบริษัทรับซื้อ สามารถช่วยเกษตรกรสามารถนำมันสำปะหลังไปขายได้ โดยทางศูนย์เป็นแหล่งรับซื้อมันสำปะหลัง ในราคาที่ เป็นธรรม แล้วนำไปจำหน่ายทางบริษัทต่อไป

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๑) ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร

(๑) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น กลุ่มไลน์ตำบล การประชุมหมู่บ้านหรือกลุ่มเกษตรกร

(๒) ข่าวสารที่ให้บริการ เช่น ราคาพืชผลทางการเกษตร ประกาศเตือนภัยธรรมชาติ (ฝนแล้ง น้ำท่วม) การรับสมัครเข้าร่วมโครงการของรัฐ เช่น โครงการส่งเสริมข้าว พืชเศรษฐกิจ หรือเกษตรอินทรีย์

๒) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการเกษตร

ถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์จริงควบคู่กับหลักวิชาการ เช่น การจัดการดินให้มีประสิทธิภาพ การใช้ น้ำที่มีอยู่จำกัดให้เกิดผลสูงสุด การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การควบคุมศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการใช้ สารเคมี จัดอบรมหรือกิจกรรมฝึกปฏิบัติให้เกษตรกรได้มาศึกษาเรียนรู้แล้วได้นำไปใช้ได้จริง

๓) เป็นแหล่งรวบรวมเอกสาร คู่มือ และองค์ความรู้ ศูนย์มีการจัดเตรียมเอกสารความรู้ เช่น ใบปลิว แผ่นพับ ป้ายความรู้ สรุปผลการใช้เทคโนโลยี เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษา หยิบเอกสารกลับไป หรือ สอบถามเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา

๔) เป็นจุดเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานรัฐ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนเกษตรกร สถานการณ์ขึ้นทะเบียนแปลง ข้อมูลพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ อำนวยความสะดวกในการกรอกแบบฟอร์ม รับแบบ สำรอง และประสานงานส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

๑) ช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้

(๑) การอบรมและฝึกปฏิบัติในแปลงเรียนรู้ ให้เกษตรกรลงมือทำจริง เช่น การปลูกเมล่อนปลอด สาร การจัดการดินตามค่าวิเคราะห์

(๒) กิจกรรมศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม ต้อนรับคณะดูงานและกลุ่ม เกษตรกรจากตำบลหรืออำเภอหรือจังหวัดที่ใกล้เคียง

(๓) เผยแพร่ผ่านกลุ่มไลน์ตำบล/กลุ่มเกษตรกร ส่งต่อข้อมูล ข่าวสาร อินโฟกราฟฟิก ผ่าน ช่องทางออนไลน์ต่างๆ

(๔) การลงพื้นที่เยี่ยมแปลงจริง ให้คำปรึกษาเชิงลึก พร้อมแนะนำวิธีปรับใช้ให้เหมาะกับพื้นที่แต่ ละราย

๒) เกษตรกรในชุมชนหรือนอกพื้นที่ได้นำไปปฏิบัติได้อย่างไร

(๑) เกษตรกรในอำเภอตาพระยา ที่มีความสนใจด้านการปลูกเมล่อนปลอดสาร มาศึกษาดูงาน และนำไปใช้จริงกับแปลงของตนเอง เพื่อให้การปลูกเมล่อนมีคุณภาพในระดับเดียวกัน

(๒) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่บางส่วน เริ่มใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และมีการวางแผนใส่ปุ๋ยเป็น ระยะ การทำปฏิทินการผลิตพืช

(๓) เกษตรกรรุ่นใหม่ นำแนวคิดเกษตรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ไปจัดระบบการผลิต ในพื้นที่ของตนเอง

๓) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

(๑) ต้นทุนการผลิต และการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น

(๓) เกษตรกรมีความมั่นใจและภูมิใจในอาชีพมากขึ้น เพราะสามารถวางแผนและวิเคราะห์ปัญหาได้ด้วยตนเอง

(๔) มีการรวมกลุ่มพัฒนาเกษตรกรในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และวางแผนพัฒนาในระยะยาว

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๑) ทำงานร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด

(๑) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการศวก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ

(๒) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการศวก.และแปลงใหญ่ระดับจังหวัด

(๓) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการศวก.และแปลงใหญ่ระดับเขต

(๔) ให้ข้อมูลภาคสนามและความเห็นจากเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนงานส่งเสริมที่ตรงกับความต้องการ

๒) ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล)

(๑) ร่วมวางแผนโครงการพัฒนาด้านเกษตรของตำบล เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ แปลงสาธิตในพื้นที่ส่วนรวม

(๒) เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านของตำบลทพราชในการประสานงานกับทางหน่วยงานกับท้องถิ่น

๓) ทำงานร่วมกับชุมชน/กลุ่มเกษตรกร

(๑) เป็นผู้นำในการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มเรียนรู้/กลุ่มอาชีพ เช่น ศูนย์ข้าวชุมชน กรมการข้าว

(๒) สนับสนุนให้เกษตรกรในชุมชนร่วมวางแผนและทำกิจกรรมพัฒนาร่วมกัน เช่น การวิเคราะห์ปัญหาการจัดทำแผนผลิตรายปี

(๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่น และเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ในระดับหมู่บ้าน

๔) มีบทบาทเป็นสะพานเชื่อมระหว่างภาครัฐและประชาชน

(๑) ช่วยสื่อสารข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานรัฐสู่เกษตรกรในชุมชน เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกร การรับสิทธิต่าง ๆ

(๒) รับฟังปัญหา/ข้อร้องเรียน และส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมร่วมติดตามแก้ไข

(๓) สร้างความร่วมมือแบบ “สองทาง” ระหว่างภาครัฐกับเกษตรกร เพื่อให้งานส่งเสริมการเกษตรมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.) อย่างไรบ้าง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศวก.

ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศวก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การได้ทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.) อำเภอตาพระยา ถือว่าเป็น ความภาคภูมิใจสูงสุดในฐานะเกษตรกรคนหนึ่งในชุมชน ที่ได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ให้มีความรู้ ทักษะ ในการทำเกษตรที่ยั่งยืน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างมั่นคง

๑) ภูมิใจที่เป็นที่พึ่งพาให้เกษตรกร ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเกษตรกรทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและเป็นกระบอกเสียงแทนเกษตรกรกับทางหน่วยงานภาครัฐ ในการแก้ปัญหาต่างๆ เช่น การผลิต การตลาด การเกิดภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที

๒) ภูมิใจที่ช่วยเปลี่ยนวิธีคิดของเกษตรกรในชุมชน การทำเกษตรแบบเดิมมักเน้นการลงทุนมาก หวังผลไว แต่ขาดความรู้ ข้าพเจ้าภูมิใจที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งในการ เปลี่ยนมุมมองของเกษตรกร ให้หันมาใช้หลักวิชาการ ทดลอง ปรับปรุง และเรียนรู้จากผลจริง จนหลายครอบครัวมีรายได้มั่นคงขึ้น

๓) ภูมิใจที่ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ส่วนรวม เกษตรกรทุกคนสามารถเข้ามาศึกษางานได้ตามสะดวก เพราะพื้นที่ไม่ได้จำกัดอยู่แค่คนใดคนหนึ่ง และสามารถใช้เป็นพื้นที่ในการจัดงานต่างๆได้ เป็นแหล่งศึกษาดูงานทั้งในระดับตำบลและอำเภอ เป็นที่ยอมรับทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเกษตรกรจากต่างพื้นที่

๔) ภูมิใจที่ได้ส่งต่อองค์ความรู้ให้คนรุ่นใหม่ องค์ความรู้ด้านเกษตรถ่ายทอดจากประสบการณ์ที่เคยได้ เรียนรู้ด้วยตนเองไปยัง เกษตรกรคนอื่นๆได้ โดยที่เกษตรกรนั้นๆไม่ต้องเสียเวลาปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถนำองค์ ความรู้นั้นไปใช้ในการต่อยอดทำการเกษตรของตนเองต่อไป จึงภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการแบ่งปันความรู้และ ประสบการณ์ และแรงบันดาลใจให้แก่เยาวชนและเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะหันมาสนใจการทำเกษตรอย่างยั่งยืน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ดำรงตำแหน่ง เป็นกำนัน ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
- ดำรงตำแหน่งประธานชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้าน อำเภอตาพระยา กรมการปกครอง
- ดำรงตำแหน่งประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน อำเภอตาพระยา กรมการพัฒนาชุมชน
- ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการศวก.และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ
- ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการศวก.ระดับจังหวัด

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ในบทบาทของ เกษตรกรต้นแบบ และประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร (ศวก.) อำเภอตาพระยาและเป็นประธานระดับจังหวัด ให้คำแนะนำ ส่งเสริม และพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆภาคการเกษตร ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

(๑) เสียสละเวลาและแรงงานโดยไม่หวังผลตอบแทน เข้าร่วมประชุม วางแผน ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล และลงพื้นที่ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร แม้ในเวลาที่ต้องหยุดงานส่วนตัว มีการนำปัญหาที่เกิดขึ้นในภาค การเกษตรไปพูดคุยหาหรือในเวทีประชุมระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับกรม เพื่อที่จะแก้ไขปัญหา เหล่านั้นได้ตรงจุดและเกิดประโยชน์กับเกษตรกรให้ได้มากที่สุด

(๒) รับภาระงานแทนชุมชนในการประสานงานกับหน่วยงานรัฐ เป็นตัวกลางในการรับข้อมูล ขอร้องเรียน หรือปัญหาต่าง ๆ แล้วประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง

(๓) แบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ของตัวเองตนเอง ส่งต่อให้กับเกษตรกร เพื่อให้ผู้อื่นนำไป ต่อยอดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(๔) ท่านดำรงตำแหน่งหลายอย่าง มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในงานต่างๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถหลากหลายด้าน และเป็นผู้มีจิตอาสาต่อส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“พร้อมรับใช้พี่น้องประชาชน น้อมนำตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายเอกรัฐ มาลัยประเสริฐ	เกษตรอำเภอตาพระยา
๒. นายนันท์พัทธ์ แดงปุ่น	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๓. นายยุทธนา วิชาเงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
๔. นางสาวพัชรีพร ทองพริ้ว	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๕. ว่าที่ ร.ต.หญิงณัฐนันท์ ภิรมย์กาญจน์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้งาน

๑. กำหนดวัตถุประสงค์
๒. ออกแบบและวางแผน
๓. ดำเนินการถอดบทเรียน
๔. สื่อสารเผยแพร่ผล องค์ความรู้จากบทเรียน
๕. ติดตามผลการนำบทเรียนไปใช้ประโยชน์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ระยะเวลาในกระบวนการถอดบทเรียนศวก. เนื่องจาก ประธานศวก.หลัก ท่านดำรงตำแหน่งเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีความรับผิดชอบงานด้านอื่นๆที่อำเภอตาพระยาได้มอบหมาย จึงติดภารกิจงานอื่นๆ ทำให้วันเวลาที่ลงพื้นที่ไม่ได้ตรงตามแผนที่เขียนไว้

๒. เกษตรกรอาจจะให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนในบางประเด็น

๓. เจ้าหน้าที่ขาดทักษะด้านการบันทึกและวิเคราะห์บทเรียน เนื่องจากขาดประสบการณ์ด้านการเก็บข้อมูล หรือวิเคราะห์ข้อมูลถอดบทเรียน จึงทำให้ข้อมูลบางส่วนไม่ครบถ้วน

๔. เครื่องมือไม่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากใช้ภาษาราชการมีความเข้าใจยาก ทำให้เกษตรกรตอบไม่ครบหรือไม่เข้าใจคำถาม

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

๑. อบรมเรื่อง “การถอดบทเรียน” ให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร
- ๒ ใช้วิธีการถอดบทเรียนแบบไม่เป็นทางการ เพื่อไม่ให้เกิดความเกร็ง แทนการใช้แบบฟอร์มที่เป็นทางการมากเกินไป
- ๓ เตรียมเครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสมกับบริบท เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
- ๔ แบ่งทีมงานให้ผู้รับผิดชอบด้านการบันทึกและสรุปบทเรียนในหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ข้อมูลไม่ตกหล่น และนำไปสู่การวางแผนในครั้งต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก

สถานที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย : 330,000 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 11,300 ราย

สถานที่ตั้ง : 999 หมู่ที่ 3 ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

พิกัด : Latitude : 13.985229 Longitude : 102.627979

X : 252500 Y : 1558342 Zone : 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

บัญชีศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่		พิกัด โชน 48		ชื่อเกษตรกร
			หมู่ที่	ตำบล	X	Y	
1	ศูนย์เรียนรู้ไร่สวนผสมตำบลโคกลาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	โคกลาน	247786	1547784	นายดำรง ชัยสวัสดิ์
2	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังตำบลโคกลาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	4	โคกลาน	243608	1547027	นายประจวบ ปินะกาสัย
3	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์บ้านสองพี่น้อง	ศูนย์เรียนรู้ปศุสัตว์	5	โคกลาน	250398	1544865	นางเวตสันตะ พุทธเสน
4	ศูนย์เครือข่ายด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	6	โคกลาน	2498090	1547819	นายอัยย เตชะโคบุตร
5	ศูนย์เครือข่ายด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	2	ตาพระยา	261845	1549476	นางวิไลลักษณ์ ดิวษ์
6	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังตำบลตาพระยา	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	8	ตาพระยา	258262	1546535	นายสำราญ หรรบริพ์
7	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านน้ำเงิน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	10	ทัพไทย	253657	1560762	นางกาญจนา วงศ์สินวน
8	ศูนย์เครือข่ายด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	6	ทัพไทย	265218	1557692	นายสมหมาย แจ่มใส
9	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสานบ้านคลองยาง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	12	ทัพราช	235471	1556491	นางสมพาน ดาศรี
10	ศูนย์เรียนรู้การปลูกกล้วยปลอดสารพิษ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	15	ทัพราช	238659	1553568	นายถนอม อุทรส
11	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่บ้านตะลุงทุก	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	2	ทัพราช	255827	1557796	นายพนพล เพ็ชร์โกล
12	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านหนองปรือ	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	3	ทัพราช	254644	1557281	นางพิมพ์สร หาญกร
13	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านหนองปรือ	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	3	ทัพราช	254449	1557658	นายประมูล หอมหวาน

14	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านกุดเวรียน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	ทัพราช	257724	1552240	นางวิมล เรือง
15	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกโพธิ์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	ทัพราช	250319	1552794	นายสมจิตร ราชกิจ
16	ศูนย์เครือข่ายด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	9	ทัพราช	239486	1552117	นางสาวกาญจนาวดี ดวงภักดีรัมย์
17	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลทัพเสด็จ	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	2	ทัพเสด็จ	271286	1554385	นางหอมหวล เพศสม

